

Sygn. akt III UK 60/16

POSTANOWIENIE

Dnia 10 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania S. S.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.
o wypłatę emerytury od wcześniejszej daty,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 10 listopada 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 4 listopada 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 4 listopada 2015 r. oddalono apelację S. S. od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 28 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny zaaprobował stwierdzenie, że wnioskodawca spełnia przesłanki do wypłaty emerytury od dnia 1 sierpnia 2014 r. Powyższy pogląd został sformułowany na tle następujących okoliczności faktycznych. Pozwany decyzją z dnia 5 sierpnia 2014 r. przyznał odwołującemu prawo do emerytury od dnia 6 maja 2013 r. Wypłata świadczenia została zawieszona z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego, ubezpieczony wykonywał pracę przed dniem nabycia prawa do emerytury. W decyzji pozwany zawarł pouczenie, że w celu podjęcia wypłaty świadczenia należy przedłożyć w organie rentowym informację o rozwiązaniu stosunku pracy. W dniu 7 sierpnia 2014 r. wnioskodawca złożył świadectwo pracy, z którego wynika

rozwiązanie stosunku pracy z dniem 31 lipca 2014 r. Pozwany podjął wypłatę emerytury od dnia 1 sierpnia 2014 r.

Dalej Sąd Apelacyjny odwołał się do treści art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i zauważył, że osoba nabywająca prawo do emerytury w trakcie trwania zatrudnienia, w celu podjęcia jej wypłaty, jest zobowiązana do rozwiązania stosunku pracy niezależnie od wysokości uzyskiwanego przychodu.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego złożył S. S., zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj. art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U z 2013 r., poz. 1440 ze zm., dalej ustawa emerytalna) oraz art. 184 w związku z art. 32 ust. 1-3 cytowanej ustawy.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został uzasadniony występującymi w sprawie rozbieżnościami w orzecznictwie, wiążące się z potrzebą wykładni art. 103a ustawy emerytalnej. Nadto skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Mając powyższe na uwadze domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i zmianę orzeczenia przez wypłatę emerytury od wcześniejszej daty oraz zasądzenia kosztów postępowania według norm przepisanych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zawiera komponentów uzasadniających merytoryczne jej rozpoznanie. Zgodnie z art. 398³ § 1 k.p.c. warunek przyjęcia skargi do rozpoznania jest spełniony, jeżeli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o

charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżący w sprawie wskazał na dwie z nich, tj. w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Zestawienie tego rodzaju podstaw i ułożenie ich w treści art. 103a ustawy emerytalnej zawiera błąd logiczny. Jeśli dana kwestia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, to nie może być jednocześnie oczywiście zasadna w kontekście przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Z tych względów, co najmniej jedna z podstaw jest z założenia chybiona.

Oceniając siłę argumentacji uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w pierwszej kolejności jawi się obowiązek oceny, czy w orzecznictwie występuje sugerowana rozbieżność. Z nią mamy do czynienia, jeżeli dana kwestia jest odmiennie wykładana w judykaturze Sądu Najwyższego. Tymczasem skarżący odwołuje się jedynie do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2007 r., I UK 229/06 i w stosunku do niego nie przedstawia pozostałych rozstrzygnięć, które uzasadniałyby twierdzenie o faktycznej rozbieżności poglądów, utrwalonej odmiennymi metodami wykładni prawa materialnego. Podkreślić koniecznie należy, że we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania autor skargi wskazuje na treść art. 103a ustawy emerytalnej, zaś przytoczony dyktando I UK 229/06 rozważa brzmienie art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej. Zmiana jednostek redakcyjnych oznacza obowiązek szerszego spojrzenia na zagadnienie wznowienia wypłaty świadczenia w związku z rozwiązaniem stosunku pracy.

Stąd przypomnienia wymaga, że opierając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania na przyczynie z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., skarżący powinien wskazać, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tych przepisów wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Oznacza to, że przepis nie doczekał się jeszcze

wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które skarżący powinien przytoczyć (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231). Skarżącego obciążał obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, LEX nr 570112; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522). W tej kwestii skarga nie realizuje wymienionych wyżej obowiązków, co wyklucza jej nadanie dalszego biegu.

Zawężanie pola badawczego do stanowiska judykatury pozwala na konstatację, że problematyka rozumienia art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej jest szeroko omawiana w judykaturze Sądu Najwyższego. Zakres wypowiedzi nie ogranicza się do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2007 r., I UK 229/06, jaki został powołany we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 lipca 2003 r., II UK 363/02 LEX nr 985610 wyjaśnił bowiem, iż art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej wiąże prawo do wypłaty (realizacji) emerytury z uprzednim rozwiązaniem stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego emeryt wykonywał pracę przed dniem nabycia prawa do emerytury. Analogiczne stanowisko co do okoliczności wprowadzenia do porządku prawnego art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej zajął także Sąd Najwyższy, w szczególności w uzasadnieniu podsumowującej wcześniejszy nurt orzecznictwa uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 10 listopada 2004 r., II UZP 9/04 (OSNP 2005 nr 3, poz. 41, Biul. SN 2004 nr 11, poz. 20). Nawiązując do uregulowań prawa unijnego, Sąd Najwyższy stwierdził ponadto, że w Traktatach Rady Europy zawieszalność prawa do świadczeń i zmniejszanie ich wysokości przewiduje nie tylko Europejski Kodeks Zaopatrzenia Emerytalnego z 1964 r. (art. 26 ust. 3) - STE nr 48 (Wybór Konwencji Rady Europy, Warszawa 1999, s. 509) - ale i zrewidowany Europejski Kodeks Zabezpieczenia Społecznego z 1990 r. (art. 74 ust. 1 lit. j) - STE nr 139, który zezwala na zawieszanie, zmniejszanie lub odmowę przyznania świadczeń emerytalnych, inwalidzkich „i dla osób pozostałych przy życiu tak długo jak długo zainteresowany wykonuje działalność dochodową”. Także w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia:

19 lutego 2004 r., II UK 274/03, OSNP 2004 nr 21, poz. 376; z dnia 12 lutego 2004 r., II UK 237/03, LEX nr 1615682; z dnia 11 marca 2004 r., II UK 276/03, LEX nr 985593; z dnia 3 marca 2011 r., II UK 299/10, LEX nr 817535) jednolicie interpretowano zagadnienie wymienione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. W odniesieniu do art. 103a ustawy emerytalnej nie sposób pominąć uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2015 r., III UZP 3/15, OSNAPiUS 2015 nr 10, poz. 137, str. 1310, czy też wyroku z dnia 12 marca 2014 r., II UK 358/13, LEX nr 144458, na co słusznie uwagę zwrócił Sąd Apelacyjny. Stąd można wywnioskować, wskutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., że przepis art. 103a ustawy emerytalnej obowiązuje, lecz w innym zakresie czasowym i w konsekwencji - podmiotowym, gdyż uchylenie przez Trybunał Konstytucyjny art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych tylko „w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy”, nakazuje przyjęcie, że poza zakresem tego orzeczenia pozostają osoby, których prawo do emerytury podlegało zawieszeniu tylko ze względu na kontynuowanie stosunku pracy z tym pracodawcą z którym pozostawały bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Mając na uwadze powyższe argumenty nie sposób przyjąć, że skarżący w sposób dostateczny przekonał Sąd Najwyższy o potrzebie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na suponowane rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Jednocześnie dotychczasowe uwagi eliminują możliwość uznania skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnioną, skoro przytoczone judykaty usprawiedliwiają kierunek wykładni prawa materialnego zaprezentowany w zaskarżonym orzeczeniu. Ten fakt zdaje się akceptować skarżący, bowiem w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie omawia bliżej przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a tym samym nie wnosi do dyskursu jurydycznych kwestii.

Mając powyższe na uwadze orzeczono w myśl art. 398⁹ § 2 k.p.c.